

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz

Poznań 12.01.2023 r.

Uniwersytet Artystyczny

im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

dziedzina: sztuka

RECENZJA

rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego

Pani mgr EDYTY DUDUŚ

w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki,

wszczętym przez Radę ds. Stopni

Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku

Świętokrzyski, BWA Galeria Ostrowiec Świętokrzyski

2015

Nominacja w konkursie *Anonymous Drawings*, Galerie Nord Kunstverein Tiergarten, Berlin, Niemcy

2014

Nominacja do nagrody w krajowym konkursie malarskim *Nowy obraz/Nowe spojrzenie*, Uniwersytet Artystyczny, Poznań

Wyróżnienie w krajowym konkursie *Postawy*, edycja II, Akademia Sztuk Pięknych, Wrocław, Galeria Browar Mieszczański

2013

Nominacja w II, III i V rundzie międzynarodowego konkursu ArtSlant Prize, USA

Kwalifikacja do konkursu *Postawy*, edycja I, Akademia Sztuk Pięknych, Wrocław, Galeria Browar Mieszczański

Wybrane wystawy zbiorowe i indywidualne:

2019

Wystawa zbiorowa Doktorantów, Sztuka Wyboru, Gdańsk, Pokaz zbiorowy, Pragaleria, Warszawa

Wystawa zbiorowa, Project Art Gallery, *Obrazy mówią*, Lublin

2018

Ekspozycja zbiorowa, Teutsch Gallery, Mazowiecki Dom Aukcyjny, Warszawa

Ekspozycja zbiorowa, Art in House, *Klasycy XXI w. II*, Warszawa

Wystawa zbiorowa Doktorantów, Sztuka Wyboru, Gdańsk

Ekspozycja grupowa, Tempex, *Teraz Nowoczesne*, Warszawa

Wystawa zbiorowa, Vivid Gallery, Wrocław

2016

Pokonkursowa wystawa 13. Międzynarodowego Jesiennego Salonu Sztuki,
Ostrowiec Świętokrzyski, BWA Galeria Ostrowiec Świętokrzyski

Wystawa indywidualna, Konfederacja Lewiatan, Galeria Fibak, Warszawa

Wystawa zbiorowa, Bosa Galeria Sztuki Współczesnej, Wrocław

2015

Pokaz zbiorowy, Galeria Fibak, Warszawa

Wystawa pokonkursowa, *Anonymous Drawnings*, Galerie Nord Kunstverein
Tiergarten, Berlin, Niemcy

Wystawa pokonkursowa, *Nowy obraz/Nowe spojrzenie*, BWA Gorzów Wielkopolski

Wystawa zbiorowa, Czapski Art Foundation, Nowa Gazownia, Poznań

Wystawa indywidualna, Food Art Gallery, Wrocław

2014

Pokonkursowa wystawa 3. Międzynarodowego Konkursu w Nyiracsad, Węgry

Mediations Biennale Inn, Pokaz video-art, Poznań

Pokonkursowa wystawa *Postawy*, edycja II, Galeria Browar Mieszczkański, Wrocław

2013

Wystawa zbiorowa, *Strangers in Paradise*, Amsterdam

Wystawa zbiorowa, pokonkursowa *Prix de Peinture*, Paryż

Pokaz grupowy, Galeria Brenart, Bruksela

13 Przegląd Sztuki, *FORMA 13*, Rawicz

Wystawa indywidualna, *Zastony*, Galeria Formaty, Wrocław

Wystawa zbiorowa, *Woliery 7*, Muzeum Współczesne, Wrocław

Wystawa pokonkursowa, *Nowoodkryta*, Akademia Sztuk Pięknych, Wrocław

2011

Wystawa zbiorowa, *Różnych Kobiet ARTtropienie*, Galeria Browar Mieszczański, Wrocław

Wystawa indywidualna, *Sztukonotatki z opowiadań Olgi Tokarczuk. Impresje rysunkowe*, Art Cafe Kalambur, Wrocław

Wystawa indywidualna, *Postaci szukane*, Galeria Art Cofee Planet, Wrocław

Wystawa indywidualna, *Rytmy-Lasy*, Galeria Art Cofee Planet, Wrocław

Inne osiągnięcia naukowo-artystyczne o zasięgu międzynarodowym:

X. 2019 – V. 2020

otrzymanie zaproszenia z Uniwersytetu Montclair, USA od prof. Lois Oppenheim (zajmującą się psychoanalizą sztuki) na realizację części badań doktorskich pod jej opieką.

Ocena pracy doktorskiej

Jak widać z powyższego opisu działalności Pani Edyty Duduś, posiada Ona już spore osiągnięcia w obszarze szeroko rozumianej aktywności artystycznej oraz dydaktycznej. Natomiast tematem Jej doktoratu jest: „ARTYSTA DLA ŚWIATA. ŚWIAT DLA ARTYSTY”.

Te Jej autorskie poszukiwania wizerunku przekazu artystycznego, ich różne aspekty,

które maluje stają się polem badawczym naszego – wspólnego świata – ale prezentowanego na warunkach poznania doktorantki. Jej emocjonalne malarstwo pozwala głęboko zapuścić sondę w świat realny ale i ten wykreowany.

Występując w roli badaczki swojego procesu twórczego staje się Ona także sama badana jak odbiorca sztuki. Te zależności pomiędzy powstałym czy powstającym dziełem łączą sztukę z psychologią i myślą filozoficzną.

W pierwszym etapie doktoratu dokumentuje autorka powstawanie swojego cyklu malarskiego analizując związki pomiędzy samopoczuciem artysty podczas pracy oraz jego wpływem na psyche i kreatywność. Na drugim etapie doktorantka koncentruje się na odbiorcach sztuki, którzy doświadczają jej dzieła z całym przekazem formy i treści obrazów. Przeprowadzając badania odbiorców sztuki w relacji do dzieła sprawdza Ona relacje pomiędzy sztuką a przemianą poprzez sztukę – odbiorcy – a więc tematu działania – swoistego sprzężenia zwrotnego – roli dzieła dla odbiorcy i artysty. Roli, którą autorka sprawdza i analizuje na podstawie ankiet i wywiadów grupowych. Badań, z którymi badany widz dzieli się przed oglądaniem obrazów, a część innych – po obcowaniu z obrazami.

I tutaj przypomina mi się przypowieść z książki Anthoniego de Mello pt. *Wskazanie*:

„Chociaż Mistrz podejrzliwie odnosił się
do wiedzy i nauczania o sprawach boskich,
jednak nigdy nie zmarnował okazji,
by poprzeć rozwój nauki i sztuki
oraz różnych form nauczania.

Nic więc dziwnego, że chętnie zgodził się
na wystąpienie wobec całego uniwersytetu.

Przybył godzinę wcześniej,
by przejść się po terenie.

Podziwiał rozmaite urządzenia ułatwiające naukę,
o jakich nawet nie myślano w jego czasach.

Jak zwykle jego wystąpienie trwało
mniej niż minutę. Powiedział:

– Laboratoria i biblioteki

sale, arkady i portyki oraz uczone wykłady...

wszystko to na nic się nie przyda,

jeśli zabraknie mądrości serca

i oka, które umie patrzeć”

Te wszystkie sprzężenia zwrotne malarki pomiędzy fascynacją życiem – tytułowymi światami, a odwiecznym wizerunkiem Jej malarskiej utrwalonej chwili, które występują w powyższej przypowieści zabierają nas wszystkich w podróż – właśnie tytułową paralelnie zwrotną – sferę duchową.

Pani Edyta Duduś w sposób wartościowy dokonuje przemiany tych pojęć artystycznych i pogłębia materię obrazu – artysty i widza – gdyż potrafi eliminować to co zbędne. Potrafi też utrzymać obraz w rygorach tak, aby wyczuwało się wizję autorki, ale też by znajdowała się przestrzeń kontemplacji dla widza. A czy widz wypełniając kwestionariusz oceny, czy pisząc refleksję do wybranych przez siebie

obrazów to w tej też pewnej atmosferze tajemniczości duszy odbiorcy możemy analizować Jej rzeczywistość na Jej warunkach.

Ta uniwersalność znaku malarstwa – przekazu i odbioru przeżyć zagęszczonych w naszej wyobraźni ukazuje artystkę, która swoje twórcze myślenie i dążenie do celu objawia nam bardzo dobrymi aspektami badawczymi – obrazami – bardzo dobrym malarstwem. I wierzę, że wielu spośród oglądających i badanych obrazy doktorantki – zaznacza – w skali od 0 do 10 – właśnie 10 czyli, że „Mam poczucie, że moje życie ma sens”. Że widz z wizji, symboli i znaków, a nawet kodów malarskich autorki, ma możliwość przeżycia i zrozumienia Jej przekazu. Pomiędzy duszą a myślą filozoficzną, samoobserwacją i analiza subiektywnej refleksji oraz emocji staje się istotą tego całego doktorskiego badania. Stany emocjonalne doktorantki, cały ten proces poznawczy psychologicznie – naukowo – pogłębiony w teorii – w relacji do tych badań empirycznych dotyczy również sfery pytań – poszukiwania wzajemnych zależności ale i podobieństw. Rozumienia dzieła sztuki, jego interpretacji, a w konsekwencji swoistego dobrostanu głęboko humanistycznej wizji i przesłaniu malarskich treści.

Generowaniu ich energii w osobistym – teoretycznym i praktycznym – strumieniu znaczeń. Tych dla ubogacenia relacji twórcy – widz w „paralelnym świecie malarskiej iluzji”, tych również niezbędnych – do unikatowego zapisu dzieła autorki, którego widz może szukać również w swoim doświadczeniu.

W magii bytu ludzkiego, który staje się jakby wzorem organizującym obraz rzeczy, który się za nim skrywa. Emocjonalnych stanów człowieka będącego w ciągłej

podróży życia – w drodze spełniania swojego ziemskiego planu cielesności. Jako te przekazy tytułowe autorki – „Obrazy – A, B, C, D, E, F” oraz „Obrazy nieudane – 1, 2, 3, 4, 5”.

Cały ten proces doktorski, to upamiętnienie tych wszystkich Jej stanów od życia do śmierci przybiera wizerunek archetypu egzystencji.

Autorka odwołuje się w nim do odwiecznej potrzeby zostawienia po sobie śladu zanim nastąpi moment zatrzymania. Tego szczególnego stanu personifikacji zjawiska – z tym – co jest po drugiej stronie. Z tym szczególnym miejscem w perspektywie końca przestrzeni – obrazu świata artysty oraz artysty dla świata. A te wszystkie obrazy doktorantki odwołują się także, a może przede wszystkim do kolejnego archetypu – sensu. Do sensu tworzenia w ogóle. Odwołania się – jak pisze autorka do użyteczności „w kontekście dobrostanu odbiorcy”, który podąża za malarskim znakiem. Znakiem, śladem, sylwetą ludzką, która występuje również na płótnach we wcześniejszych pracach o znamiennych, bardzo dużo mówiących tytułach – prac cykli jak: „Ambiwalencja”, „Portret życia”, czy „Ulotność”. Piszę także o tych wcześniejszych pracach, gdyż w malarstwie doktorantki te przenikające się światy – egzystencjalne – z ludzkimi ciałami, wizerunków czy strzępów ludzi czy tylko wyczuwalnych – lawowanych – malowanych dla – obrazu – niezmiennie te przestrzenie ludzkich bytów zaklęte w kadrach niosą w sobie pozytywne emocje – obniżając lęki i wzmacniając psyche.

Wielopoziomowe badania autorki są dla mnie wartościowym wkładem w proces poznania mechanizmów międzyobszarowych – sztuki i nauki.

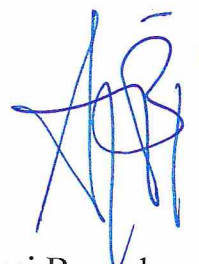
Doktorski projekt i jego realizacja spełniają wymogi zaawansowanego procesu poznawczego.

Konkluzja

Bardzo dobry warsztat malarski Pani Edyty Duduś przejawiający się też bardzo dobrą koncepcją malarską świata dla artysty oraz opisanymi powyżej ich specyficznymi treściami wraz z pisemną pracą tworzą bardzo spójny przekaz, który daje mi panoramę stanu umysłu i siły wyborów autorki

Jej cały dorobek, który zaprezentowałem na początku recenzji jest już naprawdę spory i bardzo dobrze rokuje na przyszłość. Pasja poznania doktorantki powoduje, że dociera Ona do rejonów swojej i naszej – witalnej podświadomości i jest to dla mnie wartość, która tworzy znaczący aspekt badawczy doktoratu. Dlatego z całym przekonaniem stwierdzam, że Pani mgr Edyta Duduś zasługuje na przyznanie stopnia doktora.

Z poważaniem

prof. dr hab. Andrzej Banachowicz